

Valtuustoaloite Lapin maakunnan omasta maakuntalaulusta

LLHall 19.10.2026 § 130
183/00.04.01/2026

Valmistelija Knutars Heli Lapin liitto

Valtuutettu Sara Seppänen jätti maakuntavaltuuston kokouksessa 24.11.2024 valtuustoaloitteen, jossa ehdotetaan Lapin maakunnalle uudeksi maakuntalauluksi Heikki Yli-Tepsan säveltämää ja sanoittamaa Lapille -kappaletta. Aloitteessa todetaan, että Lapin maakunta ansaitsee oman maakuntalaulun. Aloitetta perustellaan sillä, että Lappi on luontonsa, kulttuurinsa ja asukkaiden puolesta omaleimainen ja erottuu selkeästi muista Suomen maakunnista.

Lapin maakuntalaulu on tällä hetkellä Kymmenen virran maa, joka on myös Pohjois-Pohjanmaan maakuntalaulu. Kymmenen virran maan on säveltänyt Oskar Merikanto ja sanoittanut A.V. Koskimies.

Lapin liitto pyysi 2.6.2026 päivätyllä lausuntopyynnöllä Lapin kuntien lausuntoja mahdollisesta maakuntalaulun vaihtamisesta. Lausunnot tuli toimittaa 30.9.2026 mennessä. Määräaikaan mennessä lausuntonsa antoi 13 Lapin kuntaa (Enontekiö, Inari, Kemi, Keminmaa, Kemijärvi, Kittilä, Pello, Ranua, Simo, Sodankylä, Tervola, Tornio ja Ylitornio).

Lisäksi lausunnon asiasta toimitti Pohjois-Pohjalainen Osakunta, joka on Helsingin yliopiston opiskelijoiden keskuuteen perustettu yliopistolain 47§:ssä tarkoitettu opiskelijajärjestö. Osakunnat ovat yliopistossa toimivia poikkitieteellisiä opiskelijayhteisöjä, joiden jäseniä yhdistää kotiseutu, eli niin sanottu kanta-alue. Pohjois-Pohjalaisen Osakunnan kanta-alueita on Pohjois-Pohjanmaa, Kainuu sekä Lappi.

Lausuntopalaute

Kuntien antamista lausunnoista kymmenessä kannatetaan suoraa Kymmenen virran maan säilyttämistä maakuntalauluna tai ei nähdä muutoin perusteita maakuntalaulun vaihtamiselle. Kahdessa launnossa todetaan, että Lapilla voisi olla oma maakuntalaulu, mutta mahdollisen maakuntalaulun vaihtamisen ei tule perustua yksittäiseen valtuustoaloitteeseen. Yhdessä launnossa todetaan, että Lapin liiton tulisi järjestää koko maakunnan asukkaille suunnattu kansalaiskysely maakuntalaulusta ennen asian viemistä päätöksentekoon. Suoraa maakuntalaulun vaihtamista ei kannateta annetuissa lausunnoissa.

Kuntien lausunnoissa korostetaan kautta linjan, että Kymmenen virran maa on saavuttanut vuosisadan tai vuosikymmenten aikana paikkansa osana maakunnallista identiteettiä ja sen arvo perustuu ennen kaikkea pitkään historiaan, jatkuvuuteen, tunnettuuteen ja siihen, että se koetaan kiinteäksi osaksi Lapin kulttuuriperintöä. Kymmenen virran maan nähdään olevan edelleen ajankohtainen ja maakuntaa yhdistävä laulu, jonka pitkää historiaa ja vakiintunutta asemaa on syytä kunnioittaa.

Nykyistä maakuntalaulua kuvataan lausunnoissa luonteeltaan mm. yleisemmäksi, symbolisemmaksi, arvokkaaksi ja voimakkaaksi. Sen todetaan kuvaavan hyvin Lapin maakunnan historiaa, luontoa, vetovoimaa, alueiden erilaisuutta, omaleimaisuutta ja ihmisiä. Laulun koetaan yhdistävän Lapin osaksi laajempaa pohjoissuomalaista kulttuurihistoriaa. Lisäksi maakuntalaulun sävelmää kuvataan yhteislauluun hyvin soveltuvaksi.

Lausunnoissa kuvataan Lapille -laulua arvokkaana teoksena, joka kuvaa lappilaista luontoa, kulttuuria ja identiteettiä sekä hienona ja vaikuttavana sävelmänä. Laulun

koetaan ansaitsevan paikkansa Lapista, sen luonnosta ja ihmisistä kertovien laulujen arvokkaassa joukossa. Laulun keskeisen kuvaston todetaan kuitenkin myös rakentuvan vahvasti sisämaan ja tunturialueiden ympärille, mikä ei kuvasta kattavasti koko maakunnan eri alueita ja erityispiirteitä.

Lausunnoissa todetaan, että maakuntalaulut ovat osa maakunnan yhteistä perinnettä ja kulttuurista muistia, eivät pelkästään sävellyksiä ja sanoituksia. Maakuntalaulujen merkityksen ja käytön nähdään viime vuosikymmenten aikana vähentyneen, minkä perusteella laajalti tunnetun ja historiallisesti vakiintuneen maakuntalaulun korvaaminen uudella ei välttämättä vahvistaisi maakunnallista identiteettiä. Uuden laulun vakiintuminen yhteiseen käyttöön veisi todennäköisesti pitkän ajan, eikä sen aseman muodostumisesta osaksi maakunnan yhteistä kulttuuriperintöä olisi varmuutta. Uuden laulun käyttöönotto voisi jopa jakaa mielipiteitä ja heikentää nykyiseen lauluun liittyvää yhteistä perinnettä.

Osassa lausunnoista todetaan lisäksi, että uusia Lapista kertovia lauluja voidaan ja tulee arvostaa osana elävää lappilaista kulttuuria. Uusien teosten syntyminen rikastuttaa maakunnan kulttuurielämää ja vahvistaa sen monimuotoisuutta. Uuden arvostaminen ei kuitenkaan edellytä luopumista sellaisesta kulttuuriperinnöstä, joka on vuosikymmenten aikana muodostunut yhteiseksi ja merkitykselliseksi.

Osassa lausunnoista todetaan, että Lapin maakunnalla voisi myös olla oma maakuntalaulu. Mahdollisen uuden maakuntalaulun valinnan tulisi lausuntojen mukaan kuitenkin perustua avoimeen ja laajapohjaiseen valmisteluun, joka voisi pitää sisällään esimerkiksi asiantuntija-arvioinnin, maakunnallisen kuulemisen, laajemmat selvitykset, äänestyksen tai sävellyskilpailun. Sävellyksen ja sanoituksen tulisi olla toimiva myös yhteislauluna, kuten nykyinen maakuntalaulu on.

Lausunnoissa todetaan lisäksi, että Kymmenen virran maan asema ei perustu siihen, että se olisi aikanaan virallisesti määrätty maakuntalauluksi, vaan siihen, että ihmiset ovat ottaneet sen omakseen, oppineet sen, laulaneet sitä ja siirtäneet sitä eteenpäin sukupolvelta toiselle. Laulun nykyinen asema on syntynyt yhteisöllisesti eikä hallinnollisesti. Lausunnoissa korostetaan, että maakuntalaulun tulee olla sellainen symboli, josta maakunnan asukkaat eri osissa Lappia voivat tunnistaa oman kotiseutunsa ja maakunnallisen identiteettinsä.

Pohjois-Pohjalainen Osakunta esitti antamassaan lausunnossa toivomuksenaan, ettei maakuntalaulua muuteta. Osakunta katsoo, että Kymmenen virran maan pitkä historia, vakiintunut käyttö ja asema yhteisenä pohjoissuomalaisena kulttuuriperintönä puoltavat sen säilyttämistä. Lisäksi osakunta toteaa lausunnossaan, että nykyisen maakuntalaulun vähemmän tunnettuja, Lapin erityispiirteitä kuvaavia säkeistöjä voidaan nostaa nykyistä paremmin esille ja siten vahvistaa laulun asemaa nimenomaan Lapin maakuntalauluna.

Lisätietoja asiasta antaa kunta-asiantuntija Matti Pinola.

Esittelijä vs. maakuntajohtaja Takkula Hannu Lapin liitto

Päätösesitys: Hallitus merkitsee saadun lausuntopalautteen tiedoksi.

Hallitus toteaa saadun lausuntopalautteen perusteella, että maakuntalaulun vaihtamiselle ei ole maakunnassa nähtävillä niin laajaa kannatusta, että maakuntalaulun vaihtamista voisi pitää tällä hetkellä perusteltuna, eikä aloite näin ollen vaadi jatkotoimenpiteitä.

Hallitus esittää maakuntavaltuustolle, että valtuustoaloite todetaan loppuun käsiteltyksi.

Päätös

Hallitus merkitsi saadun lausuntopalautteen tiedoksi.

Hallitus esittää maakuntavaltuustolle, että virallisena maakuntalauluna säilyy "Kymmenen virran maa" ja valtuustoaloite todetaan loppuun käsitellyksi.

Merkittiin pöytäkirjaan, että Sari Ekorre, Sara Seppänen, Riitta Savukoski ja Viivi Järvelä jääväsivät itsensä ja poistuivat kokouksesta asian käsittelyn ajaksi.